

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. ii. post d[omi]nicam infra octa[uas] ascensionis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Sultor infinitus est numerus? **E**cclusus ar. De spūctō tria sunt p̄n-
cipalr consideranda. **P**rimū est neces-
sitas sue p̄sentie. **S**ecūm est sedulitas
nostre diligētie. s. ad p̄paranda corda pro
sc̄tispir̄tū susceptōe. **T**ertū est vtilitas
sue efficacie. **I**n hoc aut̄ sermone dicens
dū de p̄mo: **U**bi considerandū est q̄ valde
nobis necessaria ē spūctō p̄ntia tripli-
ci ratione.

Quā quia sine eo nec finē nec mediā in
finē possumus agnoscere.

Quā quia sine eo nō possumus p̄ viam se-
cure incedere

Quā quia nec sine eo possumus ad sa-
lutem p̄ngere.

Primo igit̄ q̄ r̄c. **U**n. j. **C**or. ij. **L**oq̄
mur dei sapiam in mysterio q̄ abscōdita ē
quā p̄destinavit de⁹ añ secla in gl̄iam no-
strā quā nemo p̄ncipū hui⁹ secl̄i cognovit
Sed sicut scriptū est qd̄ oculus nō vidit:
nec auris audiuit: nec in cor̄ hois ascendit
q̄ p̄paravit de⁹ h̄is q̄ diligūt eū. **N**obis aut̄
revelavit de⁹ p̄ sp̄m suū: spūs em̄ oia ser-
vatur etiaz p̄funda dei: q̄s em̄ scit hoim q̄
sunt hois nisi spūs hois q̄ in ipso est. **I**ta
et q̄ sunt dei nemo cognovit nisi spūs dei.
Nos aut̄ nō sp̄m hui⁹ mōdi accepim⁹: sed
sp̄m qui ex deo ē vt sciam⁹ q̄ a deo dōata
sūt nob. **U**nt̄ de iust̄ q̄ sp̄m̄ctm̄ h̄nt dicit̄
Prover. iij. **I**ustoꝝ semita q̄ lux splēdēt
p̄cedit et crescit vsq̄ i p̄fectū diē: q̄ s. est di-
es gl̄ie: s̄ de ip̄s q̄ nō h̄nt sp̄m̄ctm̄. **S**ubdit̄.
Uta aut̄ ip̄oꝝ tenebrosa r̄c. **S**c̄do q̄a
nec secure possū p̄ viā incedere absq̄ spū-
ctō: q̄ nos p̄regat ab hostib⁹ in h⁹ certa-
minis cāpo. **S**um⁹ ei i h̄ mōdo q̄ milites i
cāpo dimicātes. **J**ob. vij. **V**ilitia ē vita
hois sup̄ t̄: nisi nob̄ assit spūctō. **A**derit̄ p̄s
malign⁹ q̄ crudel̄ est et nō miserebit. **V**t d̄r
Ziere. vj. **I**te n̄caria est p̄ntia spūctō vt
naue anie regat in h⁹ mar̄ mūdi pelago.
Sum⁹ ei q̄i naute transfretantes. **E**ccl̄i
plij. **Q**ui nauigāt mare enar. picla ē. **E**t

Ber. **P**ericlem p̄bat trāseūtū paucitas et
peunitū mltitudo. **I**te vt nos p̄ducatur in
hui⁹ vite deserto. **S**um⁹ ei t̄q̄ pegrini
in deserto trāseūtes. **U**n̄ d̄r petr⁹. j. **P**e. ij.
Obfecro vos tanq̄ aduenas et pegrinos.
Peregrinos at̄ in deserto h⁹ vite in q̄ mlti
sūt aialia venenosa. **U**n̄ p̄t̄ exponi in apo-

sito tanq̄ dicitū a spūctō illō **D**euto. vij
Ductor tu⁹ fui in solitudine in q̄ erat ser-
pens flatu adurēs et scorpio et dipsas. **S**er-
pens flatu adurēs ē mūdana cupiditas.
Scorp̄o lingua blādēs et cauda puniēs:
est carnal̄ p̄cupia. **D**ipsas latens interfi-
ciēs est supbia vite. **S**ilis ē mōs illi des-
to p̄ qd̄ trāserūt filij isrl̄ ad terrā p̄missio-
nis: vbi tot picula iuenerūt. **S**ic q̄ de to-
ta mltitudine q̄ extēs de egypto: et destrux-
it raut: null⁹ it raut terra p̄missōis nisi
caleph et ioseph. **U**ide **N**ūc. j. et xij. **T**er-
tio q̄ nec sine spūctō possum⁹ ad salutis
portū p̄ngere. q̄ sic d̄r **T**ho. ij. q. lxvij.
In ordine ad finē sup̄naturalē nō sufficit
p̄a rōnis motio nisi desup̄ assit instinct⁹ et
motio spūctō: s̄m̄ illō **R**o. vij. **Q**ui spū-
dei agunt̄ h̄i filij dei sunt: q̄ si filij et herē-
des. et p̄s. **S**pūs tu⁹ bon⁹ deducit me i ter-
rā rectā. i. i hereditatē brōꝝ. **S**z heu heu
timēdū est q̄ mltro p̄les a malo spū ducāt
in infernū q̄ a spūctō in paradysū. **E**ccl̄m
Ben. xvij. **N**ō sūt inuēti decē spūales et
iusti in ciuitatib⁹ sodomoz: s̄ infecti erāt
carnalitate. **E**t nūc sicut d̄r **I**sid. de sum.
ho. est mlti fidē recipiūt: tñ ope diffētiūt.

Tertio articls. **A**udistis qm̄ n̄caria no-
bis est spūctō p̄ntia: r̄q̄ graue no-
bis im̄neat picl̄m si nobis desit. **N**otate
igit̄ qm̄ vt iura dicit̄. **U**bi mai⁹ picl̄m p̄-
titur: ibi cauti⁹ et diligēt⁹ est agendū. vij.
q. ij. c. vi. **E**t in autētica aliō eloq̄ntissimū.
L de fide instrumētōꝝ. **A**ttēdit̄. **S**i sub
pena mortis corp̄alis et p̄fiscationis oim̄
bonoz n̄caria est: vobis alie⁹ hois p̄ntia
q̄ntaz adhiberet̄ diligētiā p̄ h̄mōi. **N**o-
tate **S**ulto mag⁹ est picl̄m p̄ditōis anie
q̄ picl̄m mortis corp̄alis. **N**ec p̄t̄ euadi h̄
picl̄m absq̄ p̄ntia spūctō. **O**ret igit̄ vnus
q̄sq̄ cū ps dicēte. **N**e p̄ncias me a fa. tuas
et sp̄m̄ctm̄ tuū ne auferas a me.

Feria. ij. post d̄nticam
infra octa. ascensionis;

Quoniam venerit
r̄c. **V**igilate in orationib⁹
j. **P**etri. iij. **S**ic em̄ spirit⁹
sanct⁹ de vobis testimoniū p̄hibebit: q̄
dicitur **R**oma. vij. **I**pse spirit⁹ p̄ nob̄ po-
ff 2

Feria. II. post dnicā

stulat. i. nos postulantē facit. In illis at
verbis beati petri tria sunt notanda.

Primū salutaris exhortatio. cū dicitur
Vigilate.

Secūm exhortationis modificatio. ibi:
in orationibus.

Tertū modificatiōis frequentatio: qz
dicitur pluralit̄ in oīonib⁹. De p̄mo **M**arth
xv. Vigilate itaqz qz nescit̄ diē neqz ho
rā. Et **M**arc. xii. Oībus dico vigilate.
Descēdo ibid⁹ **V**idēre vigilate et orate. **V**i
dete in q̄ picula q̄ iminet̄ rē. De **L**eo. Lu.
xii. Vigilate oī tpe orātes vt digni ha
beamini effugere q̄ ventura sūt. rē. qd̄ bñ
fieri nō potest sine sp̄sancto.

Cum venerit rē.

Pro p̄mo articulo. An cuilibet habē
ti sp̄m̄ctm̄ pueniat vera prudentia?
Respo. **C**haritas et gr̄a realit̄ idē sūt vt
d̄terminat̄ sco. Per charitatē at̄ inhabitat
s̄. **J**uxta illd̄ **R**ho. v. **C**haritas dei dif.
ē i cordi. nō. p̄ sp̄m̄ctm̄ q̄ da. ē nob. **C**hari
tas aut̄ facit bñ viuere. Sicut autē dicit
Tho. in j. ij. **B**ñ viuere p̄sistit in bñ opa
ri: ad qd̄ req̄rit̄ nō solū qd̄ hō faciat s̄ etiā
q̄ req̄rit̄ oīs scz rectā electionē: et mediuz
pueniēs. **A**d debitū aut̄ sine disponit̄ hō
p̄ virtutē morale q̄ p̄ficiat̄ p̄ appetituum
Multo aut̄ excellēt̄ p̄ charitatē. **A**d me
diū aut̄ cōueniēs disponit̄ p̄ habitū ratio
nis qz p̄siderare et eligere s̄t̄ act⁹ rōnis et
sūt act⁹ ip̄i prudentie. **I**ō vbi charitas et
sp̄m̄ctus ibi prudentia. **N**ota q̄ fatui sūt
sp̄m̄ctes q̄ de bona vita n̄ curāt: s̄ d̄ mū
danis et vanis. **P**er s̄. **C**uras hōim: o
q̄ntū ē in reb⁹ inane. **S**z beu vt di. **S**en.
ad lucil. **N**ēo q̄ bñ viuāt: s̄ q̄diu: curat.
Et certe q̄ nō curat bñ viuere nec sp̄m̄ctū
ctū h̄z neqz prudentiā q̄ nō ē sine gr̄a sp̄m̄
cti. neqz gr̄a ip̄a sine prudentia: vt p̄z ex
r̄nsiōe p̄missa. **P**ro cui⁹ maior̄ declara
tōe nota: q̄ sp̄m̄ctus ip̄e ē q̄ sine oñdit̄ r̄me
dia pueniētia. j. **I**o. ij. **U**inctio docet de oī
bus. **Q**ue aut̄ sūt media pueniētia: **P**ro
fecto declinare a malo et facere bonū. **P**s.
Decline a malo et fac bonū: et ibita in se
culū s̄cti. s̄. in ciuitate celesti. **S**z beu mul
ti sciūt q̄rere media in malū finē: s̄ pauci
capiūt media in bonū finē. **H**ier. iij. **S**a
piēres sūt vt faciāt mala: bñ facere aut̄ ne

scierūt. **M**ulti q̄ prudentia h̄nt viciōsā mū
danā carnalē et diabolicā: s̄ pauci virtuo
saz. **M**ulti **C**ā manēt in regioe pcti: pauci
in regioe sp̄m̄cti cū tñ regio pcti valde sit
fugienda. **N**ā prudentes solent aliquā ter
rā relinq̄re et fugere vbi sūt miserie et picu
la m̄tra: et ad terrā vadūt in q̄ sperāt mul
ta inuenire bona. **C**erte m̄tre sūt miserie et
picula in regioe pcti. **P**rouer. xiiij. **M**is̄e
ros p̄plos facit pctm̄. **I**n regioe autē gr̄e
sp̄m̄cti sūt oīa bona **I**ō rē. **F**igu. **E**ro.
xiiij. **F**ilij israel multū desiderabāt exire d̄
egypt̄o vbi affligēbāt et ire ad terrā p̄mis
siois de q̄ tot bona dicebāt. **E**xpone et ap
p̄lica ad p̄positū norando illud **B**erū. in
q̄dā s̄. **F**estinem⁹ ad locū tutori: et ad agrū
vberiorē: et ad pastū suauiorē.

Secūda ar. **N**ūc dicēdū de sedulitatē
et n̄e diligētie vt vīz nos ipsos p̄pa
rem⁹ ad recipiendū sp̄m̄ctm̄. **A**d quā re
ceptionē multe sūt p̄ditōes necessarie. **E**t
q̄bus tres in p̄senti s̄mone declarabimus

Prima ē p̄sciētie pacificatio.

Secūda mētis hūmilitatio.

Tertia p̄bi dei deuota auditio.

Prima ē mētis pacificatio. **I**n cui⁹ my
steriū dñs p̄cepit discipulis ne discederēt
ab hierosolymis: s̄z expectaret̄ p̄missionē
p̄ris rē. **A**ct. j. **H**ierosolyma igit̄ interp̄
tat̄ pacifica. **E**t p̄s. d̄r. **I**n pace fact⁹ est
loc⁹ ei⁹. **S**p̄m̄ctus nō h̄rat in cōitate di
uisa. **S**ic em̄ sp̄s hūan⁹ vt det vitā cor
pori req̄rit̄ p̄iunctionē mēbroz. sic dicent̄
dū ē de sp̄m̄cto. **U**n cū venit sp̄m̄ctus in
ap̄los in die p̄tecostes erāt oēs parit̄. l.
p̄cordit̄ i eodē loco. **S**i at̄ necessaria ē paz
fraternalis multo magis paz cordis cum
deo p̄ purgationē p̄cie sine qua nō ē paz
Iō vt **G**reg. **T**er gat sordes prauis op̄is q̄
deo p̄parat̄ domū mētis. **N**ā vt di. **M**ay.
sup **I**o. **M**ūd⁹ ibitator mūdā q̄rit̄ do
mū. **S**ecūda ē mētis hūmilitatio. **J**ac. iij.
Hūmilit̄ dat gr̄am. **P**s. **Q**ui emittit̄ fon
tes in cōuallib⁹ inter mediū mōriū p̄ran
sib̄ ūt. **E**xpone de cōuallib⁹ hūmilitatis: et
de aq̄s sp̄m̄ctū gratiaz. **A**ug⁹. **A**lta sicca
tur ima replent̄. **I**te i s̄mone de ascēsiōe
Videte fratres magnū miraculū. **A**ltus
est de⁹ **E**rigis te et fugit a te: hūmilitas te
venit ad te. **T**ertia ē p̄bi d̄i deuota au
ditio: nō qd̄ ē p̄bi poetaz: aut iaculatoriū

aut lasciuoz; aut detractorz z hndi: s; s; bi dei. Act. r. Adhuc loq̄nte petro verba hec cecidit spūsc̄tus sup oēs q̄ audiebāt verba. Un̄ Barth. vij. Dis q̄ audit verba mea hec z facit ea affilabit vir o sapiēti zc. Sapia at̄ est pmū donū spūsc̄ti. Nota etiā qd̄ dr̄ Greg. Exaudito q̄ppe diuio s; mone inardescit anim⁹: fit mes in supno desiderio āria: a zcupiscētis terrēis alie na. ps̄. Eloquū dñi inflāmauit eū: vīcz ardore charitat⁹ q̄ est a spūsc̄to. Et Hiero. xxiij. Nunq̄d s̄ba mea sūt q̄si ignis ardēs. Verbū q̄ppe dei emollēdo z purificādo corda disponit ad spūsc̄tū recipiēdū. Jo. xv. Dñi estis ppter s̄monē quē locut⁹ sū vobis. Et Lan. v. Via mea liq̄ est vt dile. lo. est. Exem̄ Judic. ij. Eū loq̄ret angel⁹ filijs isrl̄ verba dei fleuerūt. z Heem. viij. Fleunt ois p̄ls cū audirēt s̄ba leḡ. Itē in vitaspa. Eū q̄daz q̄reret ab abbate de duricia cordis quō posset euinci. Rndit. Quid duri⁹ lapide: z qd̄ molli⁹ vnda: et tñ aqua sepe cadēdo lapidē frangit. Sic verbū dei cor dux aperit ad timorē dei: et sic ad receptōez spūsc̄ti. Un̄. Act. ij. Audirēt verbis dei ex ore petri z reliq̄s ap̄los. Quid faciem⁹ viri frēs: Petr⁹ s̄o ait ad illos. Dñiaz agite z accipiet⁹ donū spūsc̄ti. **T**ertio arti. Aud. zc. Videte ne p̄ negligentia p̄paratiōis p̄ueniē ḡra spūsc̄ti. Et notate qd̄ dr̄ lex. ff. de reg. iu. l. Qd̄ q̄s. Dammū qd̄ q̄s sua culpa sentit: sibi nō alteri dz̄ iputare. Non est ḡ diuine gratie priuatio imputanda diuine seueritatati sed hūane negligentie: vt habet. xj. q. ij. Audi. Videte ergo ne sit⁹ negligentēs vōs p̄pare. Nā si diceret p̄nceps cui⁹ iā iudigēti: Laua manū z do tibi decē aureos. Et ille negligēter lauare ac lēuare manū: et sic nō recipit/ non est culpa p̄ncipis sed negligentia indigētis. Applica ad p̄posituz notādo illō Sen. Turpis est iactura q̄ p̄ negligentia fit.

¶ Fer. ij. post do. infra octās. ascē.

Quom̄ venerit

zc. An̄ oia mutuā in vobis/ metip̄is charitatē ztinuaz hntes. j. Pe. iij. Qui charitatē inuicē hnt spūsc̄tus in eis de ch̄zo et ei⁹ doctrina te

stimoniū phibēt. Debem⁹ aut̄ p̄ mutua z charitatē nos inuicē diligere tripl̄. Prio amoz dulci z fructuoso. j. Jo. ij. Nō diligit s̄bo neq̄ lingua sed ope z p̄tate. **S**cdo amore prudētī z discretio. Jli. d̄ sum. bo. Amor discret⁹ p̄sonas diligit z vicia p̄sequitur. Aug. Sic diligēdi sunt hoies vt eoz odio habeant errores. Ro. xij. Diligēti p̄ri malū nō opat. Un̄ vt dr̄ Tull. Nulla est p̄cti excusatio si amicitie cā p̄caueris. **T**ertio amore forti et p̄seueratiuo. Prouer. xvij. Om̄i tpe diligit q̄ amicus est. Greg. Eū q̄s in p̄p̄tate posit⁹ diligit: incertū est valde vtz p̄p̄tate vel p̄sona diligit. Amissio felicitat⁹ vim itrogat amoris. Un̄ Eccl. vj. Est amic⁹ s̄m tps z nō p̄manebit i tpe tribulatiōis. **E**ū venerit zc.

Pro p̄mo ar. An spūsc̄to p̄ueniat venire ad nos: Q. nō. qz sibi p̄ueniat nō p̄t local̄ mutatio. Lōtra. in euā. Eū veniret paclet⁹ zc. Rñsio s; theologos. Spūsc̄tus dr̄ de nouo venire z mitti/ nō qz de nouo icipiat esse alicubi vbi p̄us nō erat/ aut qz desinat esse vbi p̄us erat cū sit vbiq̄ p̄ essentia: p̄ntia z potētā. Juxta illō ps̄. Si ascēdero in celū tu illic es: si descēdero in. zc. S; qz alicubi icipit nouo mō esse q̄ mō p̄us ibi nō erat/ nō p̄ter nouitate aut mutatiōz q̄ sit in eo: sed p̄ter mutatiōē ei⁹ in q̄ esse dr̄: qz. s. causat i eo aliquē nouū effectū quē p̄us nō hēbat. Venit ḡ nō mutādō locū sed influēdo nouū donū: impmēdo nouū effectū: z excitādo hoiem ad nouū actūz nouū viuēdi modū. Et p̄dari exemplū de oculo ceco cui p̄ns est lumē q̄ si miraclose reperit tūc lumē est sibi p̄sens vt cognitū z visuz: Sic spūsc̄ti. incipit nouo mō esse in aliq̄ vīcz vt cognit⁹ z amatus. l. si tā cognit⁹ erat z amat⁹/ dr̄ vītre: qz icipit eē maḡ cogit⁹ z maḡ amat⁹. z h̄ oino sine sui mutatiōe/ s; p̄t mutatiōz in nob. Hoc p̄ rñsiōe. Nota Tertū est q̄ s̄. ē vbiq̄. Un̄ dr̄ Sen. ad Lu. Prope est a te de⁹/ tecū est/ i te est. Ita dico sacer spūs i q̄ ter nos sedet. Jō etiā notādū ē illō ouid. d̄ arte. Innocue viuite numē adest. Et tū vere dr̄ de⁹ vītre ad nos: vt p̄tz ex rñsiōe p̄missa. Post quā rñsiōē dicas. q̄ valde nobis ncarius est spūsc̄ti. aduēt⁹. Quale ei efficit corp⁹ p̄ carentia aie: vīcz deforme: ff 3